

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/74

KARAR NO : 1985/107

ÖZET: Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : İbrahim Hakkı Cantürk, Macide Cantürk, Sabri Değer

O L A Y : Sanıklardan İbrahim Hakkı Cantürk ile Macide Cantürk'ün 19.5.

1982 günü, evlerinde yapılan ihbar sonucu 213 adet 22 kalibrelik mermi bulunduğu, bu sanıkların evlerinde ele geçirilen 26 adet çeşitli çaptaki mermilerin ise diğer sanık Sabri Değer tarafından adı geçenlerin evine bırakılmış olduğu, İzmir C. Savcılığınca ileri sürülerek, eylemlerine uyan 6136 sayılı Yasa'nın 13/1. maddesi uyarınca cezalandırılmaları istenerek, 11.4.1984 günlü, 1984/2976 esas sayılı iddianame ile haklarında kamu davası açılmıştır.

İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesi; 15.11.1984 günü, 1984/275-1031 sayı ile; gerek mermilerin adedi, yabancı nitelikte bulunması, gerekse satışa elverişli miktarda olması ve ihbarın her iki sanık için yapıldığının anlaşılması, sanıklara yüklenen eylemin Ateşli Silâh Mermilerini toplu biçimde satışa sunmak olarak tanımlanabileceği bu nedenle sanıklardan Hakkı Cantürk ve Macide Cantürk'ün 6136 sayılı Yasa'nın 12/2., Sabri Değer'in ise aynı yasanın 13/1. maddeleri uyarınca cezalandırılmak üzere dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesine ve mahkemenin görevsizliğine,

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi; 9.4.1985 günü, 1985/52-71 sayı ile; sanıklara atılı eylemlerin sübutu halinde 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine muhalefet suçunun oluşabileceği, bu suç ile ilgili kamu davasına bakmak görevinin 2301 sayılı Yasa ile değişik 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddelerinin açık hükümleri karşısında sıkıyönetim askerî mahkemesine ait olmadığı,

Gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dava dosyası İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 8.5.1985 günlü, 1985/16120-10/B sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüsün'ün Başkanlığında, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, Cezmi Elgin, Ergun Argon, A. Vahap Özaslan ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 3.6.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyada-

ki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Atılı suçlar, İzmir ilinde 20.2.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra, 19.5.1982 günü işlenmiştir.

Olay, sanıklar Macide Cantürk ve İbrahim Hakkı Cantürk'ün ihbar üzerine evlerinde yapılan aramada 213 adet 22 kalibrelik mermi bulunması, ayrıca evlerinde ele geçen 26 adet merminin ise diğer sanık Sabri Değer tarafından bırakılmış olması iddiasından ibarettir.

Sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle, görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Bu maddenin uygulanmasında önkoşul ise eylemin sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin bulunmasıdır.

Ancak, İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesi görevsizlik kararında sanıklar İbrahim Hakkı Cantürk ve Macide Cantürk'ün eylemlerinin 6136 sayılı Yasa'nın 2249 sayılı Yasa ile değişik 12/2. maddesinin uygun bulunduğunu belirttiğine, yargı yolunu değiştiren bu karar ise son soruşturmanın açılması kararının bütün sonuçlarını doğuracağına, eylemin anılan Yasa'nın 12/2. veya 13/1. maddelerine uygun bulunması halinde görevli yargı yerinin belirlenmesinde farklı unsurlar aranacağına göre, öncelikle bu konunun açıklığa kavuşması gerekir.

İncelenen dosya içeriğine göre; sanıklar İbrahim Hakkı Cantürk ve Macide Cantürk evlerinde bulunan 22 kalibrelik 213 adet merminin 1978 yılında ölen babalarından kaldığını, bunların hatıra olduğunu ve oyuncak mermi olabileceği düşüncesiyle resmî makamlara teslim etmediklerini beyan etmişler, emniyetçe düzenlenen 19. sıradaki fezlekeye ve 6. sıradaki arama tutanağına göre ise sanık Sabri Değer'in beyanlarına itibar edilmeyeceği anlaşılmıştır.

Öte yandan, sanıklar İbrahim Hakkı Cantürk ve Macide Cantürk'ün toplu biçimde mermi satışı yaptıklarını gösteren belge ve bulgunun dava dosyasında bulunmadığı, başka bir anlatımla dava konusu mermileri satmak amacıyla bulundukları yolunda somut kanıtın dosyada yer almadığı anlaşılmakta olduğundan, eylemlerinin sübutu halinde 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine uyan suçun oluşabileceği açıktır. Esasen kamu davası da bu madde ile açılmıştır.

Bu durumda atılı suçların İzmir ilinde 20.2.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra işlenmesi nedeniyle 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması

ması, maddenin uygulanmasının önkoşulu olan sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunup bulunmadığının araştırılması gerekir.

Dosya içeriğine göre, sanıklara atılı suçların siyasal ve ideolojik amaçlı olduğunu gösteren, bunun organik ve örgütsel yönünü belirleyen herhangi bir belge ve bulgu dosyada bulunmamaktadır. 6136 sayılı Yasa kapsamına giren suçların, anılan 15. maddede yer almasına karşın, ilân ve faaliyetlerine ilişkin olma önkoşulu olayda gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi, bu nedenle İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 15.11.1984 günlü, 1984/ 275-1031 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 3.6.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verilmiştir.

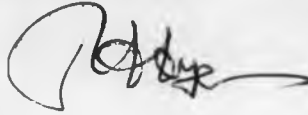
Başkan

Servet Tüzün

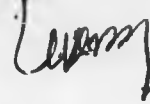
Üye

Y. İsmet Ayer

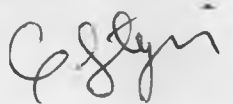
Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Cezmi Elgin

Üye

Ergun Arğan

Üye

A. Vahap Özaslan

Üye

Muammer Aksüt

i/ç